Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-785
(mr. R.J. Paris, voorzitter en mr. P.V. Remmerswaal, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 13 mei 2020
Ingediend door	: Consument
Tegen	: De Coöperatieve Rabobank U.A, gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 24 September 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

Consument heeft in de periode van augustus 2018 tot en met oktober 2018 meerdere keren betaalopdrachten gegeven om bedragen over te boeken naar een buitenlandse onderneming, in de veronderstelling dat deze onderneming voor Consument zou gaan handelen in financiële instrumenten. Op enig moment heeft Consument zich gerealiseerd dat zij het slachtoffer is geworden van fraude. Consument beklaagt zich erover dat de Bank haar zorgplicht heeft geschonden door Consument niet te beschermen tegen fraude en vordert terugbetaling van de overgeboekte bedragen. De Commissie is van oordeel dat op de Bank als betaaldienstverlener in beginsel geen verplichting rust om de begunstigde partij van een betaalopdracht te onderzoeken. Dat kan anders zijn wanneer de Bank zich bewust is van de gevaren die aan het uitvoeren van de betaalopdracht zijn verbonden. Niet is gebleken dat de Bank zich van dergelijke gevaren bewust was. Het beroep van Consument op de Wwft en de internationale SWIFT-regels kan haar niet baten, nu Consument geen beroep op deze bepalingen toekomt. De Commissie wijst de vordering af.

1. De procedure

1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) de aanvullende stukken van Consument; 3) het verweerschrift van de Bank en 4) de repliek van Consument.

1.2 De Commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement. De uitspraak is daarom niet-bindend.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Consument houdt verschillende betaalrekeningen aan bij de Bank, te weten een privébetaalrekening op onder meer haar eigen naam (hierna: de privérekening) en een zakelijke betaalrekening op naam van de onderneming van Consument (hierna: de zakelijke rekening). Aan de zakelijke rekening is tevens een creditcard gekoppeld (hierna: de creditcard).

2.2 In de periode van augustus 2018 tot en met oktober 2018 heeft Consument de Bank meerdere malen opdracht gegeven om bedragen over te boeken naar een buitenlandse onderneming (hierna: de buitenlandse onderneming). De opdrachten zijn door Consument verstrekt in de veronderstelling dat de buitenlandse onderneming met de gelden voor Consument zou gaan handelen in financiële instrumenten. De bedragen zijn overgeboekt vanaf beide betaalrekeningen en door middel van de creditcard. In totaal is een bedrag van € 188.233,- overgeboekt naar de buitenlandse onderneming, waarvan een bedrag van € 15.500,- van de privérekening is afgeboekt.

2.3 Op 31 maart 2020 heeft Consument contact opgenomen met de Bank en kenbaar gemaakt dat zij het slachtoffer is geworden van fraude. Consument heeft de Bank verzocht de overgeboekte gelden terug te betalen. Het verzoek is door de Bank afgewezen. Consument heeft op 13 mei 2020 een klacht ingediend bij Kifid.

2.4 De klacht van Consument is door Kifid niet-behandelbaar verklaard voor zover de klacht ziet op betalingen gedaan vanaf de zakelijke rekening en de daaraan gekoppelde creditcard.

De klacht en vordering

2.5 Consument stelt zich op het standpunt dat de Bank haar zorgplicht jegens Consument heeft geschonden door Consument niet te beschermen tegen de frauduleuze praktijken van de buitenlandse onderneming. De Bank heeft onvoldoende onderzoek gedaan naar de begunstigde van de betalingen. Bovendien is door verschillende buitenlandse toezichthouders gewaarschuwd voor de praktijken van de buitenlandse onderneming. De Bank had moeten weten dat de buitenlandse onderneming niet-gereguleerde activiteiten uitvoerde en had de overboekingen moeten tegenhouden.

2.6 Verder heeft Consument aangevoerd dat de handelwijze van de Bank in strijd is met de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en internationale SWIFT-regels.

2.7 Consument vordert terugbetaling van de overgeboekte bedragen, tot een totaal van € 188.233,-.

Het verweer

2.8 De Bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van Consument. Voor zover relevant zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Behandelbaarheid

3.1 De Commissie merkt op dat de klacht van Consument niet-behandelbaar is verklaard voor zover de klacht ziet op betalingen gedaan vanaf de zakelijke rekening en de daaraan gekoppelde creditcard. De Commissie zal de klacht van Consument enkel inhoudelijk beoordelen voor zover de klacht betrekking heeft op de betalingen gedaan vanaf de privé-rekening van Consument. De vordering wordt daarmee beperkt tot een bedrag van € 15.500,-.

Inhoudelijke beoordeling

3.2 De Commissie heeft te beoordelen of de Bank verantwoordelijk kan worden gehouden voor het verlies van Consument en in verband daarmee de overgeboekte bedragen dient terug te betalen. Hoewel de Commissie betreurt dat Consument het slachtoffer is geworden van fraude, komt zij tot de conclusie dat de Bank niet gehouden is de overgeboekte bedragen terug te betalen aan Consument. De Commissie licht dat als volgt toe.

Zorgplicht Bank

3.3 De Commissie overweegt, in lijn met de uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2019-531, dat de maatschappelijke functie van de Bank een bijzondere zorgplicht meebrengt tegenover cliënten die in een contractuele relatie tot de Bank staan. Die maatschappelijke functie hangt ermee samen dat banken een centrale rol spelen in het betalings- en effectenverkeer en de dienstverlening ter zake, op die gebieden bij uitstek deskundig zijn en ter zake beschikken over informatie die anderen missen. Die functie rechtvaardigt dat de zorgplicht van de Bank mede strekt ter bescherming tegen lichtvaardigheid en gebrek aan kunde. De reikwijdte van deze zorgplicht hangt af van alle omstandigheden van het geval, waaronder ook de van toepassing zijnde publiekrechtelijke regels in de Wet op het financieel toezicht en de daarop gegronde nadere regelgeving. Zie hiervoor Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3399.

3.4 Van belang is dat de Bank enkel heeft opgetreden als betaaldienstverlener. Vaststaat dat Consument de betaalopdrachten bevoegd en welbewust heeft geïnitieerd.

In haar hoedanigheid van betaaldienstverlener is de Bank op grond van artikel 7:533 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (BW) gehouden de door Consument opgegeven transacties uit te voeren als aan de daaraan gestelde voorwaarden is voldaan. Het uitgangspunt is hierbij dat de Bank overboekingen niet controleert en dat ook niet hoeft te doen (Rechtbank Amsterdam 9 mei 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2984). De Bank kan derhalve geen verwijt worden gemaakt voor het uitvoeren van de betalingstransacties zonder onderzoek te doen.

3.5 Het voorgaande neemt niet weg dat van de Bank kan worden verwacht dat zij tot onderzoek zou overgaan indien zij op de hoogte was van ongebruikelijk betalingsverkeer, hetgeen kan wijzen op beleggingsactiviteiten, alsmede het daaraan verbonden gevaar. Daarbij is bepalend datgene waarvan de Bank zich daadwerkelijk bewust was.

3.6 De Commissie overweegt dat niet is gebleken dat de Bank ervan op de hoogte was dat de bedragen werden overgeboekt naar een frauduleuze partij. Gelet op haar rol als betaaldienstverlener had de Bank dat ook niet hoeven te zijn. Dat buitenlandse financieel toezichthouders gewaarschuwd hebben voor de praktijken van de buitenlandse onderneming maakt dat niet anders. De stelling van Consument dat, naar de Commissie begrijpt, de Bank op de hoogte had moeten zijn van de frauduleuze praktijken van de buitenlandse onderneming, kan haar niet baten nu slechts van belang is waarvan de Bank zich daadwerkelijk bewust was. Ten overvloede overweegt de Commissie dat de verplichtingen die op de Bank rusten uit hoofde van de Wwft in het leven zijn geroepen ter bescherming van een algemeen maatschappelijk belang en niet ter bescherming van individuele derden tegen vermogensschade als gevolg van fraude, zodat Consument daarop geen beroep toekomt.

3.7 De internationale SWIFT-regels waar Consument zich op beroept kunnen niet leiden tot een ander oordeel, nu deze regels niet van toepassing zijn op de relatie tussen Consument en de Bank.

Conclusie

3.8 De Commissie verklaart de klacht van Consument ongegrond. De vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het Reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.